

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ВИТРАТ НА ПІДПРИЄМСТВАХ МАШИНОБУДУВАННЯ

Корольова О.І., Національний транспортний університет, Київ, Україна

COST ACCOUNTING PECULIARITIES AT MACHINE-BUILDING ENTERPRISES

Korolyova Oksana, National Transport University, Kyiv, Ukraine

ОСОБЕННОСТИ ОРГАНИЗАЦИИ УЧЁТА РАСХОДОВ НА ПРЕДПРИЯТИЯХ МАШИНОСТРОЕНИЯ

Королёва О.И., Национальный транспортный университет, Киев, Украина

Постановка проблеми.

В сучасних умовах господарювання ефективність управління діяльністю підприємств машинобудування значною мірою залежить від раціональної організації бухгалтерського обліку витрат, який дає змогу здійснювати контроль витрат та собівартості продукції. Першочерговим завданням у забезпеченні управління витратами та собівартістю продукції є інтеграція облікової та контрольної компоненти управління. При цьому, сутність контролю витрат та собівартості полягає у комплексному, органічно взаємопов'язаному вивченні господарських операцій і процесів на підставі даних носіїв облікової інформації та їх руху, та іншої економічної інформації з метою забезпечення ефективного використання ресурсів підприємства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Питанням організації обліку приділяється значна увага вчених. Окремим питанням організації обліку і контролю витрат приділялась увага у працях С.Кузнєцової, Ф.Бутинця, В.Моссаковського, Н.Костенко, Л.Коваль, С.Голова, О.Бородкіна, Л. Гнилицької, М.Кужельного, В.Сопко, М.Чумаченко, В.Швець, Х.Андерсон, А.Апчерч, Е.Аткінсон, Д.Вінсент, К.Друрі, М.Імаї, М.Моувен, Б.Нідлз, Т.Негл, Д.Фостер, Д.Хенсен, Ч.Хорнгрен та інших авторів, які започаткували теоретичне обґрунтування і подальшу розробку даної проблеми. Утім, проблеми організації обліку та контролю витрат з урахуванням галузевих особливостей підприємств машинобудування залишилися поза увагою дослідників. Саме необхідністю удосконалення методичних та організаційних засад обліку і контролю витрат підприємств машинобудування з різним технологічним, операційним циклом та багатонаменклатурним виробництвом зумовлене обрання теми і її актуальність.

Постановка завдання.

Основною метою написання даної статті є визначення проблемних питань організації бухгалтерського обліку витрат на підприємствах машинобудування та розробка пропозицій щодо їх вирішення.

Викладення основного матеріалу.

Організація – це складова управління, сутність якої полягає в координації дій окремих елементів системи, досягненні взаємоузгодженості функціонування її частин. Сутність організації обліку визначають як систему методів та заходів, які забезпечують оптимальне функціонування бухгалтерського обліку та його подальший розвиток; систему умов та елементів побудови облікового процесу з метою отримання достовірної та своєчасної інформації про господарську діяльність підприємства і здійснення контролю за раціональним використанням виробничих ресурсів і готової продукції.

Важливим чинником організації бухгалтерського обліку виробничого підприємства є формування облікової політики. Відповідно до ст.1 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [1] та п.3 П(С)БО 1 визначено облікову політику як сукупність принципів, методів і процедур, які використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності [2].Складові облікової політики, які впливають на суму витрат звітного періоду і відповідно на витрати майбутніх періодів та формують суму забезпечення витрат майбутніх періодів, узагальнює табл.1.

Таблиця 1 – Основні елементи облікової політики, які впливають на суму витрат підприємств машинобудівної галузі

Елементи облікової політики	Варіанти вибору	П(с)БО
Метод амортизації основних засобів і нематеріальних активів	прямолінійний; прискореного зменшення залишкової вартості, кумулятивний, зменшення залишкової вартості, виробничий.	П(с)БО 7 "Основні засоби" П(с)БО 8 "Нематеріальні активи"
Методи оцінки вибуття запасів	метод ідентифікаційної собівартості, метод ФІФО, методи середньозваженої собівартості	П(с) БО 9 "Запаси"
Методи нарахування забезпечень	забезпечення визначається за обліковою оцінкою і на підставі досвіду минулих періодів	П(с)БО 11 "Зобов'язання"
Порядок розподілу загальновиробничих витрат	вибір бази розподілу витрат, встановлення коефіцієнту розподілу	П(с)БО16 "Витрати"
Оцінка незавершеного виробництва	методи оцінки не встановлено, а обсяг незавершеного виробництва включається до складу запасів. Витрати включені в собівартість незавершеного виробництва, не включаються до витрат звітного періоду	П(с) БО 9 "Запаси"
Вибір методу нарахування резерву сумнівних боргів	абсолютної суми сумнівної заборгованості; коефіцієнта сумнівності.	П(с)БО 10 "Дебіторська заборгованість"
Нарахування забезпечень	забезпечення створюються для відшкодування наступних (майбутніх) операційних витрат на: виплату відпусток працівникам; додаткове пенсійне забезпечення; пенсійне забезпечення; виконання гарантійних зобов'язань, реструктуризацію, виконання зобов'язань щодо обтяжливих контрактів	П(с)БО 11 "Зобов'язання"
Порядок розподілу фінансових витрат	Фінансові витрати визнаються витратами того звітного періоду, за який нараховані (визнані зобов'язаннями), крім фінансових витрат, які капіталізуються.	П(с)БО 31 "Фінансові витрати"
Оцінка МШП	встановлення вартісних ознак предметів, що входять до складу МШП	П(с)БО 7 "Основні засоби"
Нарахування амортизації МПШ	методи: у першому місяці використання об'єкта – 50 % його вартості та 50 % у місяці його списання; в першому місяці використання об'єкта 100% його вартості.	П(с)БО 7 "Основні засоби"

Проблема формування облікової політики знаходиться в полі наукового пошуку, втім підходи до її формування різні. Особливо це важливо при формуванні облікової політики підприємства відносно обліку витрат і собівартості готової продукції виробничих підприємств.

Критичний аналіз наукових джерел дозволяє виокремити як прибічників регулювання єдиних засад (С. Кузнецова вбачає абсолютну точність в межах встановленої облікової політики [3, с. 27]; Ф. Бутинець наголошує на універсальності та стандартизації обліку в межах країни [4, с. 429 – 430]; В. Моссаковський є прибічником стандартизації обліку витрат [5, с. 33]), так і самостійного вибору елементів облікової політики на рівні підприємств (Н. Костенко наполягає на відмові від жорсткого нормативного регулювання відображення в обліку та звітності окремих господарських операцій та можливості самостійного встановлення облікової політики підприємствами [6, с. 5]; С. Голов вважає за необхідне відмову від жорсткої регламентації бухгалтерського обліку (передусім системи обліку витрат), право обирати підприємством базової системи калькулювання [7]; Л. Коваль наголошує на можливості обрання варіантів ведення обліку з можливих визначених законодавчо [8, с. 116]).

Важливим елементом облікової політики, який суттєво впливає на суму витрат та собівартість готової продукції виробничих підприємств є амортизація необоротних активів. Розробляючи принципи амортизаційної політики необхідно враховувати вплив суми нарахованої амортизації на суму витрат звітного періоду чи собівартість готової продукції (робіт, послуг).

Таким чином, амортизаційна політика на рівні підприємства, зокрема вибір методів амортизації встановлюється підприємством і відображається в наказі підприємства. Під впливом амортизаційної політики формується обсяг витрат періоду, показники собівартості готової продукції, фінансовий результат.

На підприємствах машинобудівної галузі вибір удосконалення напрямів та механізмів амортизаційної політики є особливо актуальним питанням по причині, як фізичного так і морального старіння обладнання і необхідності активізації інвестиційної діяльності в цій галузі. Це потребує проведення заходів у таких напрямках: на державному рівні – створення економічної та правової бази для запровадження раціональних джерел фінансування, відшкодування та оновлення основного капіталу, обмеження державного регулювання у сфері амортизаційної політики та стимулювання інвестиційної ініціативи суб'єктів господарювання.

Як відомо результати переоцінок відображаються за правилами, які встановлено п.19, 20 П(С)БО 7, зокрема сума дооцінки залишкової вартості об'єкта основних засобів включається до складу додаткового капіталу, а сума уцінки – до складу витрат. У разі наявності (на дату проведення чергової (останньої) дооцінки об'єкта основних засобів) перевищення суми попередніх уцінок об'єкта і втрат від зменшення його корисності над сумою попередніх дооцінок залишкової вартості цього об'єкта вигід від відновлення його корисності, сума чергової (останньої) дооцінки, але не більше зазначеного перевищення, включається до складу доходів звітного періоду, а різниця (якщо сума чергової (останньої) дооцінки більше зазначеного перевищення) спрямовується на збільшення іншого додаткового капіталу. У разі наявності (на дату проведення чергової (останньої) уцінки об'єкта основних засобів) перевищення суми попередніх дооцінок об'єкта і вигід від відновлення його корисності над сумою попередніх уцінок залишкової вартості цього об'єкта і втрат від зменшення його корисності сума чергової (останньої) уцінки, але не більше зазначеного перевищення, спрямовується на зменшення іншого додаткового капіталу, а різниця (якщо сума чергової (останньої) уцінки більше зазначеного перевищення) включається до витрат звітного періоду. При вибутті об'єктів основних засобів, які раніше були переоцінені, перевищення сум попередніх дооцінок над сумою попередніх уцінок залишкової вартості цього об'єкта основних засобів включається до складу нерозподіленого прибутку з одночасним зменшенням додаткового капіталу. Перевищення сум попередніх дооцінок об'єкта основних засобів над сумою попередніх уцінок залишкової вартості цього об'єкта основних засобів може щомісяця (щокварталу, раз на рік) у сумі, пропорційній нарахуванню амортизації, включатися до складу нерозподіленого прибутку з одночасним зменшенням додаткового капіталу. При цьому до складу нерозподіленого прибутку при вибутті цього об'єкта включається залишок перевищення сум попередніх дооцінок над сумою попередніх уцінок такого об'єкта, що відображений у складі додаткового капіталу [9]. Враховуючи методологічні засади положення бухгалтерського обліку і елементи облікової політики встановлено необхідність виокремлення інформації про вплив суми дооцінки (уцінки) необоротних активів на формування витрат.

Саме тому, доцільним є відображення суми переоцінки основних засобів, у відповідності правилам МСБО 16 «Основні засоби», зокрема п.35: будь-яку суму накопиченої амортизації на дату переоцінки розглядають за допомогою одного з таких методів: перераховують пропорційно до зміни валової балансової вартості активу, так що балансова вартість активу після переоцінки дорівнює переоціненій сумі. Такий метод часто застосовується, коли актив переоцінюється за допомогою індексу, щоб визначити його амортизовану відновлювану собівартість або виключають з валової балансової вартості активу, перерахованої до переоціненої суми активу [10]. Такий метод доречно використати для відображення результатів переоцінок основних засобів із суттєвими сумами зносу, що характерно для підприємств машинобудівної галузі, в першу чергу стосовно будівель. Такий підхід до формування показників обліку і звітності забезпечить прозорість інформації про стан необоротних активів. При цьому, сума коригування, яка виникає внаслідок перерахунку або виключення накопиченої амортизації, формує частину збільшення або зменшення балансової

(залишкової) вартості, яка визнана при переоцінці справедливою, що сприятиме контролю за технічним станом основних засобів.

В результаті дослідження вимог положень (стандартів) бухгалтерського обліку, праць вітчизняних вчених щодо формування облікової політики підприємств машинобудівної галузі зроблено висновок, що на розподіл витрат за звітними періодами суттєво впливає метод оцінки вартості вибуття запасів.

Згідно з Положенням [11] вартість вибуття і списання товарно-матеріальних цінностей оцінюється за одним із методів: за собівартістю кожної одиниці запасів (ідентифікованої собівартості) в основному при застосуванні позамовного методу калькулюванні готової продукції та при списанні запасних частин; за середньозваженою собівартістю; за собівартістю запасів, що надійшли першими (метод ФІФО). Крім того, виробничі підприємства застосовують оцінку за нормативними витратами, яка полягає у застосуванні норм витрат на одиницю продукції (робіт, послуг), які встановлені підприємством з урахуванням нормальних рівнів використання запасів, праці, виробничих потужностей і діючих цін.

Як елемент облікової політики, підприємства можуть застосовувати один із методів оцінки за кожним окремим видом запасів, що фіксується у наказі про облікову політику. Інформація про товарно-матеріальні запаси підприємства відображається в балансі, а їх сума, як правило, суттєво впливає на структуру активів підприємства. Зрозуміло, що кожний із методів оцінки вартості вибуття запасів по-різному впливає як на показники балансу і відповідно на показники інших форм звітності. Саме тому, важливим елементом облікової політики є вибір методу списання запасів, суми яких на машинобудівних підприємствах суттєві.

Формування обліково-аналітичної інформації про виробничі запаси сприяє забезпеченню стійкості асортименту продукції, обґрунтуванню цінової політики, підвищенню рівня задоволення замовлень і виконанню договірних зобов'язань. Політика формування товарних запасів значною мірою обумовлює ефективність діяльності підприємства і сприяє контролю за: асортиментною і ціновою політиками закупок, вибором постачальників та умовами комерційних контрактів, системою розміщення запасів, визначенню оптимальних обсягів закупівлі партій виробничих запасів, поточними та страховими запасами, політикою фінансування інвестицій в товарні запаси.

Вбачаючи важливість інформації про запаси слід зазначити, що в умовах застосування П(С)БО 9 «Запаси» [11], ряд теоретичних і практичних аспектів обліку виробничих запасів не розкрито ні в нормативних документах, ні в економічній літературі. Зокрема питання теоретичного обґрунтування та практичної адаптації обліку запасів на етапах придбання, зберігання, передачі у виробництво і облік витрат незавершеного виробництва та оприбуткування, як основної так і побічної готової продукції та їх оцінку на дату балансу. Згідно методологічних засад П(С)БО 9 запаси на дату балансу відображаються в бухгалтерському обліку і звітності за найменшою з двох оцінок: первісною вартістю або чистою вартістю реалізації. За чистою вартістю реалізації запаси відображаються, якщо на дату балансу їх ціна знизилась або вони зіпсовані, застаріли, або іншим чином втратили первісно очікувану економічну вигоду (п.25 П(С)БО 9).

За правилами положення (стандарту) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» чиста вартість реалізації визначається по кожній одиниці запасів вирахуванням з очікуваної ціни продажу очікуваних витрат на завершення виробництва і збут, тобто способом уцінки, з наступним за необхідності коригуванням.

При вивченні і порівнянні вітчизняної методики обліку і міжнародного досвіду щодо оцінки запасів на дату балансу, виокремлено правило формування резервів знецінення запасів. Так згідно з пунктом 25 МСФЗ 1 балансова вартість активів не повинна перевищувати суму, яка очікується від їх продажу або використання, тобто в балансі запаси необхідно показувати за найменшою з двох оцінок: собівартістю чи чистою вартістю реалізації. Чиста вартість реалізації запасів розраховується як різниця між ціною продажу в умовах звичайної діяльності і розрахунковою сумою витрат на завершення їх виробництва і збут. Слід мати на увазі, що собівартість запасів не може бути повністю відшкодована, якщо запаси пошкоджені, частково або повністю застаріли, зросли очікувані витрати на завершення виробництва або збут чи знизилася ціна реалізації. Розраховувати чисту вартість реалізації запасів рекомендується на підставі економічних оглядів, тарифів тощо, враховуючи події після дати балансу про умови, які існували на кінець звітного періоду. При визначенні чистої вартості

реалізації рекомендовано враховувати призначення запасів та умови їх використання чи продажу, коливання цін або собівартості, безпосередньо пов'язаних з подіями, які відбуваються після закінчення періоду, якщо такі події підтверджуються умовами, які існували на кінець періоду. Підставою для нарахування резерву знецінення товарно-матеріальних запасів використовують поточну ринкову вартість аналогічних активів в поєднанні з внутрішніми факторами, які характеризують якість цих активів. При цьому матеріально-виробничі запаси відображаються в балансі за вирахуванням суми нарахованого резерву на знецінення. Тобто, нарахування резерву чи проведення уцінки призводить до визнання витрат раніше періоду, коли вони понесені у відповідності принципу обачності з метою не допустити надмірного розподілу чистого прибутку звітної періоду. Таким чином, якщо виникли підстави передбачити зниження ціни реалізації готової продукції чи складських запасів до моменту списання їх на виробництво, то на суму, можливих втрат від зниження вартості створюється резерв, але в подальшому якщо чиста вартість реалізації збільшується, то на суму збільшення чистої вартості реалізації, але не більше суми попереднього зменшення, визнається інший операційний дохід із збільшенням вартості цих запасів шляхом коригування суми резерву.

Враховуючи специфіку технологічного циклу підприємств машинобудування, суттєву тривалість операційного циклу і високу питому вагу запасів доцільно рекомендувати нараховувати резерв знецінення запасів. При цьому, суму нарахованого резерву формувати в обліку на контрактивному рахунку 47 «Забезпечення майбутніх витрат і платежів» і відображати у балансі окремим рядком із мінусом в активі балансу (звіту про фінансовий стан) (рекомендовано рядок 1105 «Резерв знецінення запасів»). Нарахована сума резерву по відношенню до суми запасів свідчатиме про зниження вартості ресурсів і надасть можливість контролю за роботою комерційних відділів. Для відображення в системі обліку суми резервів, знижок, переоцінок та нестач запасів важливим є застосування автоматизованої ідентифікації продукції на основі штрихового кодування, що сприятиме удосконаленню методики обліку товарних запасів і відповідно достовірного визнання суми витрат.

Важливим для підприємств машинобудівної галузі з тривалим операційним циклом є визначення облікового підходу до визнання фінансових витрат відповідно П(С)БО 31 «Фінансові витрати». Загалом, методологічними засадами стандарту передбачено, визнавати фінансові витрати витратами звітної періоду і крім того використовувати альтернативний підхід, а саме – капіталізацію витрат на позики, які безпосередньо відносяться до придбання, будівництва або виробництва кваліфікованого активу. В Методичних рекомендаціях з бухгалтерського обліку фінансових витрат, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 01.11.2010 № 1300, викладено рекомендовані підходи до порядку капіталізації фінансових витрат на створення кваліфікаційного активу, норми капіталізації та терміни, протягом яких здійснюється капіталізація.

У відповідності методологічним засадам ПСБО 31 «Фінансові витрати» та Методичним рекомендаціям з бухгалтерського обліку фінансових витрат [12] для цілей бухгалтерського обліку фінансові витрати включають: відсотки за користування короткостроковими і довгостроковими позиками банків, банківським овердрафтом, відсотки за облігаціями випущеними, векселями виданими; дисконт за облігаціями, амортизацію інших знижок, пов'язаних із позиками; відсотки за фінансову оренду активів.

Водночас фінансові витрати визнаються витратами того звітної періоду, в якому вони нараховані, за винятком частини фінансових витрат, яка капіталізується у випадках створення кваліфікаційного активу. Кваліфікаційний актив – це актив, який потребує суттєвого часу (більше, ніж 3 місяці) для його створення. До кваліфікаційних активів відносяться запаси, які потребують суттєвого часу для їх виготовлення, незавершене виробництво продукції з тривалим операційним циклом, будинки, будівлі, споруди, інші об'єкти основних засобів, нематеріальні активи – незавершені капітальні інвестиції в їх виготовлення (будівництво), інвестиційна нерухомість, яка потребує реконструкції (тощо). Зазначимо, що капіталізація фінансових витрат потребує визначення витрат на створення кваліфікаційного активу, норми капіталізації та термінів, протягом яких здійснюється капіталізація. При цьому капіталізація застосовується лише до суми тих фінансових витрат, яких можна було б уникнути, якби не здійснювались витрати на створення кваліфікаційного активу. Важливо зазначити, що капіталізація фінансових витрат здійснюється тільки протягом

періоду створення кваліфікаційного активу, до собівартості включається сума фінансових витрат підприємства, обчислена з урахуванням витрат на створення кваліфікаційного активу та процентних ставок за позиками. Відповідно, сума фінансових витрат, які включаються до собівартості кваліфікаційного активу, визначається шляхом множення витрат на створення кваліфікаційного активу (середньозваженої суми інвестиції) на норму капіталізації. Ці витрати зменшуються на суму будь-яких отриманих проміжних виплат та цільового фінансування, пов'язаних зі створенням кваліфікаційного активу. Нормою капіталізації фінансових витрат є частка від ділення суми фінансових витрат на суму всіх непогашених запозичень підприємства протягом звітного періоду (тобто, дорівнює середньозваженій величині відсотка за користування усіма непогашеними запозиченнями). Капіталізація фінансових витрат починається, якщо: здійснені витрати, пов'язані зі створенням кваліфікаційного активу, здійснені фінансові витрати або виконуються роботи зі створення кваліфікаційного активу, включаючи технічні та адміністративні заходи, що виконуються до початку створення такого активу. Капіталізація фінансових витрат зупиняється, якщо на суттєвий час переривається активна діяльність, пов'язана зі створенням кваліфікаційного активу для використання за призначенням або продажу та після завершення робіт із створення кваліфікаційного активу, а саме після оприбуткування готової продукції з суттєвим за часом операційним циклом.

При розрахунку суми фінансових витрат, які капіталізуються, необхідно визначити витрати на створення кваліфікаційного активу та норму капіталізації фінансових витрат. Сума фінансових витрат на створення кваліфікаційного активу, яка включається до розрахунку, залежить від того, безпосередньо пов'язані чи безпосередньо не пов'язані запозичення підприємства зі створенням кваліфікаційного активу. Якщо запозичення підприємства безпосередньо пов'язані із створенням кваліфікаційного активу, витрати на створення кваліфікаційного активу визначаються як уся сума витрат, здійснених протягом періоду створення активу.

При суттєвих сумах позикових коштів і відповідно фінансових витрат підприємств машинобудівної галузі доцільно рекомендувати в обов'язковому порядку капіталізувати фінансові витрати, пов'язані із створенням кваліфікаційного активу, тобто включати до складу незавершеного виробництва до моменту оприбуткування готової продукції на складі.

Висновки та перспективи подальших досліджень.

В процесі дослідження доведено, що кожний елемент облікової політики впливає на витрати підприємств машинобудівної галузі і є важливим аспектом визнання витрат, який стає все актуальнішим для новітнього інформаційного забезпечення функції контролю та управління, що ґрунтуються переважно на використанні облікових даних. Це вимагає формування облікової політики на засадах постійності, що дозволить вибудувати систему індикаторів контролю.

З огляду на галузеву специфіку машинобудування, яка полягає в високій фондоємності виробництва та значній тривалості операційного циклу, пропонуємо:

- виокремлювати в обліку і звітності інформацію про вплив суми дооцінки (уцінки) необоротних активів на формування витрат
- у відповідності принципу обачності з метою не допустити надмірного розподілу чистого прибутку звітного періоду, створювати резерв знецінення запасів;
- капіталізувати фінансові витрати, що пов'язані із залученням банківських позик для створення або придбання кваліфікованого активу.

Впровадження запропонованих заходів дозволить підвищити достовірність та об'єктивність даних бухгалтерського обліку, що сприятиме зростанню довіри між партнерами по бізнесу.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Закон України Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні від 16.07.1999 р. № 996 XIV.
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності”, затверджено наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73.
3. Кузнецова С. Регламентування фінансової бухгалтерської звітності в Україні // Бухгалтерський облік і аудит. – 2009.- №1 – С.25-28.
4. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський облік в Україні: міфологія. – Житомир, 2003. – 480 с.

5. Моссаковський В. Концепція побудови управління витратами у сільськогосподарських підприємствах // Бухгалтерський облік і аудит – 2009.- №6. – С. 32-42.
6. Костенко Н. Політика підприємства щодо обліку//Податки та бухгалтерський облік. – 2008. – №3 (1083) – С.5-14.
7. Голов С.Ф. Концепція подальшого розвитку бухгалтерського обліку в Україні //Фінанси, облік і аудит.– К., 2006. – С.113-116.
8. Коваль Л.С. Международные стандарты и теория бухгалтерского учёта: Учебно-методическое пособие. – М.Гелиос АРВ, 2002 – 144с.
9. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби", затверджено наказом Міністерства фінансів України від 27 квітня 2000 року № 92.
10. Міністерство фінансів України Про облікову політику Лист від 21.12.05 № 31-34000-10-5/27793.
11. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 "Запаси", затверджено наказом Міністерства фінансів України від 20 жовтня 1999 року № 246.
12. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 31 "Фінансові витрати", затверджено наказом Міністерства фінансів України від 20 жовтня 1999 року № 246.

REFERENCES

1. The Law of Ukraine on accounting and financial reporting in Ukraine from 16.07.1999, № 996 XIV. (Ukr)
2. Accounting regulations (standard) №1 “The general requirements to the financial reporting”, is ratified by the order of Ministry of finance of Ukraine from 07.02.2013 № 73. (Ukr)
3. Kuznetsova S. Regulation of financial accounting in Ukraine // Accounting and audit. – 2009.- №1 – P. 25-28. (Ukr)
4. Butinets F.F. Accounting in Ukraine: mythology. – Zhytomyr, 2003. – 480 p. (Ukr)
5. Mossakovskyy V. The concept of cost management organization at the agricultural enterprises // Accounting and audit – 2009.- №6. – P. 32-42. (Ukr)
6. Kostenko N. The enterprises' accounting policy//Taxation and accounting. – 2008. – №3 (1083) – P.5-14. (Ukr)
7. Golov S.F. The Concept of further accounting development in Ukraine //Finances, accounting and audit.– К., 2006. – P.113-116. (Ukr)
8. Koval' L.S. International accounting standards and theory: Educational-methodological manual – M.Gelios ARV, 2002 – 144 p. (Rus)
9. Accounting regulations (standard) №7 "Fixed assets", is ratified by the order of Ministry of finance of Ukraine from April, 27, 2000 №92. (Ukr)
10. Ministry of finance of Ukraine, The letter on accounting policy 21.12.05 №31-34000-10-5/27793. (Ukr)
11. Accounting regulations (standard) №9 "Supplies", is ratified by the order of Ministry of finance of Ukraine from October, 20, 1999 №246. (Ukr)
12. Accounting regulations (standard) №31 the "Financial costs", is ratified by the order of Ministry of finance of Ukraine from October, 20, 1999 №246. (Ukr)

РЕФЕРАТ

Корольова О.І. Особливості організації обліку витрат на підприємствах машинобудування / О.І. Корольова // Вісник Національного транспортного університету. — К. : НТУ, 2013. — Вип. 28.

В статті запропоновано: виокремлення в обліку і звітності інформації про вплив сум переоцінки необоротних активів на формування витрат; нарахування резерву знецінення запасів; капіталізація фінансові витрати, що пов'язані із залученням банківських позик для створення або придбання кваліфікованого активу.

Об'єкт дослідження – витрати підприємств машинобудування.

Мета роботи – визначення проблемних питань організації бухгалтерського обліку витрат на підприємствах машинобудування та розробка пропозицій щодо їх вирішення.

Методи дослідження – загальнонаукові емпіричні та теоретичні.

Вбачаючи важливість інформації про витрати слід зазначити, що в умовах застосування НП(С)БО ряд теоретичних і практичних аспектів обліку виробничих витрат не розкрито ні в нормативних документах, ні в економічній літературі. Зокрема питання теоретичного обґрунтування та практичної адаптації обліку запасів на етапах придбання, зберігання, передачі у виробництво і облік витрат незавершеного виробництва та оприбуткування, як основної так і побічної готової продукції та їх оцінку на дату балансу. А також не вирішено питання відшкодування собівартості запасів, коли вони пошкоджені, частково або повністю застаріли, зросли очікувані витрати на завершення виробництва або збут чи знизилися ціни реалізації.

В статті уточнено порядок відображення результатів переоцінок об'єктів основних засобів із суттєвими сумами зносу, порядок формування, обліку і розкриття інформації щодо резерву знецінення запасів, капіталізації фінансових витрат пов'язаних зі створенням кваліфікаційного активу. Це забезпечує розподіл витрат за звітними періодами, прозорість інформації та її розкриття відповідно принципу обачності, та посилює контрольну функцію бухгалтерського обліку

КЛЮЧОВІ СЛОВА: ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА, ВИТРАТИ, ПЕРЕОЦІНКА, ОСНОВНІ ЗАСОБИ, КАПІТАЛІЗАЦІЯ, РЕЗЕРВ, ЗАПАСИ.

ABSTRACT

Korolyova O.I. Cost accounting peculiarities at machine-building enterprises. Visnyk National Transport University. – Kyiv. National Transport University. 2013. – Vol. 28.

In the article it is suggested: to mark out the information on the impact of the total sum of fixed assets revaluations on the costs' formation in the accounting and reporting, to form the inventory of reserves' depreciation; to capitalize financial costs that are result of the bank loans allocation for the qualifying asset manufacture or acquisition.

The object of this study – costs of machine-building enterprises.

The aim of this study – to identify problem issues of cost accounting organization at machine-building enterprises and to develop proposals of their solution.

Methods of analysis – general-scientific empiric and theoretical methods.

Taking into account the importance of the costs information it should be stressed that in the conditions of Accounting regulations (standard) use a number of theoretical and practical aspects of the manufacturing costs accounting is not disclosed in any regulations nor in the economic literature. In particular, the question of theoretical study and practical adaptation of inventory on the stages of its' acquisition, storage, pass to production and the question of goods-in-process cost accounting, and moreover recording as received of the major and related finished goods and their evaluation on the balance sheet date. Besides there is still an unresolved question of inventory net cost compensation in the case of its' damage, partial or complete obsolescence, and an increase of expected costs on the completion of production or the sale or selling price reduction.

In the article it is specified the procedure of the reflection of fixed assets revaluation results' with significant wear sums, as well as the procedure of formation, accounting and information disclosing of the depreciation reserves inventory, and the procedure of capitalization of the financial expenses related to the acquisition of qualifying asset. This will provide the allocation of the costs by the accounting periods, an information transparency and its' disclosure in accordance with the principle of prudence (proper costs allocation), and will strengthen the control function of accounting.

KEY WORDS: ACCOUNTING POLICY, COSTS, REVALUATION, FIXED ASSETS, CAPITALIZATION, RESERV, INVENTORY.

РЕФЕРАТ

Королёва О.И. Особенности организации учёта расходов на предприятиях машиностроения / И.О. Королёва // Вестник Национального транспортного университета. — К. : НТУ, 2013. — Вып. 28.

В статье предложено: выделять в учёте и отчётности информацию о влиянии суммы переоценок необоротных активов на формирование расходов; формирование резерва обесценивания запасов; капитализация финансовых расходов, что связаны с привлечением банковских кредитов для изготовления или приобретения квалифицированного актива.

Объект исследования – расходы предприятий машиностроения.

Цель работы – определение проблемных вопросов организации бухгалтерского учёта расходов на предприятиях машиностроения и разработка предложений по их решению.

Методы исследования – общенаучные эмпирические и теоретические.

Ввиду важности информации о расходах следует отметить, что в условиях применения НП(С)БУ ряд теоретических и практических аспектов учёта производственных расходов не раскрыт ни в нормативных документах, ни в экономической литературе. В частности вопрос теоретического обоснования и практической адаптации учёта запасов на этапах приобретения, хранения, передачи в производство и учёт расходов незавершённого производства, а также оприходования, как основной так и сопутствующей готовой продукции и их оценка на дату баланса. А также нерешённым остаётся вопрос компенсации себестоимости запасов в случае их повреждения, частичного или полного устаревания, возрастания ожидаемых расходов на завершение производства или сбыт, или снижения цены реализации.

В статье уточнён порядок отражения результатов переоценок объектов основных средств с значительными суммами износа, порядок формирования, учёта и освещения информации касательно резерва обесценивания запасов, капитализации финансовых расходов связанных с приобретением квалификационного актива. Это обеспечит распределение расходов в отчётных периодах, прозрачность информации и её раскрытие в соответствии с принципом предусмотрительности, и усилит контрольную функцию бухгалтерского учёта.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: УЧЁТНАЯ ПОЛИТИКА, РАСХОДЫ, ПЕРЕОЦЕНКА, ОСНОВНЫЕ СРЕДСТВА, КАПИТАЛИЗАЦИЯ, РЕЗЕРВ, ЗАПАСЫ.

АВТОР:

Корольова Оксана Іванівна, Національний транспортний університет, асистент кафедри «Фінанси, облік і аудит», e-mail: korolyovaokiv@meta.ua, тел.+380505465524, Україна, 01010, м.Київ, вул. Суворова 1, к.424.

AUTHOR:

Korolyova Oksana I., National Transport University, assistant of «Finances, accounting and audit» department, e-mail: korolyovaokiv@meta.ua, tel.+380505465524, Ukraine, 01010, Kyiv, Suvorova Street 1, r.424.

АВТОР:

Королёва Оксана Ивановна, Национальный транспортный университет, ассистент кафедры «Финансы, учёт и аудит», e-mail: korolyovaokiv@meta.ua, тел.+380505465524, Украина, 01010, г.Киев, ул. Суворова 1, к.424.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Свірко С.В., доктор економічних наук, професор, Національний економічний університет, професор кафедри "Обліку в кредитних і бюджетних установах та економічного аналізу" КНЕУ, директор Інституту обліку, Київ, Україна

Базиліук А.В., доктор економічних наук, професор, Національний транспортний університет, зав. кафедри «Фінанси, облік і аудит», Київ, Україна.

REVIEWER:

Svirko S.V., doctor of economic sciences, professor, National economic university, professor of "Accounting in credit and budgetary establishments and economic analysis" department KNEU, Institute of accounting director, Kyiv, Ukraine

Bazilyuk A.V., doctor of economic sciences, professor, National University, head of «Finances, accounting and audit» department deputy, Kyiv, Ukraine.